

## ΛΟΓΟΣ ΖΩΡΖΕΤΑΣ ΛΑΛΗ

Επικεφαλής Γραφείου Αθήνας Ομάδας Δράσης Για Την Ελλάδα

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι και παραμένει ένας σημαντικός στόχος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είναι μόνο ένα μέτρο προς όφελος του κλίματος - είναι μεταξύ άλλων και μία ευκαιρία στρατηγικής σημασίας για την Ευρώπη. Συμβάλλει σε πολλούς στόχους που δεν σχετίζονται με την κλιματική πολιτική, όπως για παράδειγμα η ασφάλεια του εφοδιασμού, η μείωση του κόστους στην ΕΕ για την εισαγωγή καυσίμων, η απασχόληση, η ανάπτυξη, η ποιότητα του αέρα κλπ. Φανταστείτε έναν κόσμο όπου η Ευρώπη δεν εξαρτάται πλέον από γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες και όπου το κόστος της ενέργειας είναι προβλέψιμο - και με την πάροδο του χρόνου μάλιστα μειώνεται!

Η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι μία από τις ιστορίες επιτυχίας της Ευρώπης: ξεκινώντας με ένα μάλλον περιθωριακό ρόλο στις αρχές της δεκαετίας του 2000, σήμερα οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αντιπροσωπεύουν το 13 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας της ΕΕ. Οι στόχοι της πολιτικής μας για το 2020 είναι εστιασμένοι σε συγκεκριμένες δράσεις: τα εμπόδια στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αίρονται, οι υποδομές αναπτύσσονται και παρέχεται η απαραίτητη στήριξη. Ήδη πολλά κράτη μέλη, υπερβαίνουν τους αρχικούς τους στόχους.

Ο ενεργειακός οδικός χάρτης για το 2050 καθόρισε ένα ακόμα μεγαλύτερο μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως μία επιλογή "χωρίς αναστολές" (no regrets option) για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεχίζουμε να πιστεύουμε ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πρέπει να είναι σημαντικό συστατικό του ενεργειακού μείγματος της Ευρώπης στο μέλλον.

Ο στόχος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για το 2020 υπήρξε καθοριστικός για την ενίσχυση της δυναμικότητας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της Ευρώπης. Ως το 2020 περίπου το 35 % της ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ θα παράγεται από ΑΠΕ - θα πρέπει να είναι σαφές σε όλους ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας δεν είναι πλέον μόνο ένας απλός παίκτης στο ενεργειακό μείγμα της ΕΕ .

Η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να συνεχιστεί, αλλά θα πρέπει να βελτιωθεί η σχέση κόστους-απόδοσης. Η στήριξη των ανανεώσιμων πηγών αντιπροσωπεύει περίπου το 5-6 % στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ σήμερα, αλλά το ποσοστό αυτό μπορεί να μειωθεί αν η στήριξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας γίνει πιο αποδοτική και με βάση τους κανόνες της αγοράς.

Ενώ οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι σημαντικές για όλη την Ευρώπη, είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την Ελλάδα<sup>1</sup>. Η χώρα είναι ευλογημένη με άφθονες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και έχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα που άλλα ΚΜ της ΕΕ θα ζήλευαν . Από την άλλη, οι επιδόσεις της χώρας είναι αμφισβητήσιμες: οι δυνατότητες της δεν μετουσιώθηκαν σε πραγματικά αποτελέσματα και οι πολιτικές του παρελθόντος θέτουν ένα βαρύ φορτίο στους καταναλωτές και τη βιομηχανία. Το αποτέλεσμα είναι η πλήρης διακοπή-προσωρινά ελπίζουμε-των επενδύσεων. Για να γίνουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μοχλός ανάπτυξης της οικονομίας πρέπει να απαντηθούν τρεις προκλήσεις.

Η πρώτη πρόκληση είναι να εξορθολογιστεί το σύστημα κινήτρων. Το επίπεδο των κινήτρων ήταν μέχρι σήμερα υπερβολικό και θέτει σε κίνδυνο τη σταθερότητα ολόκληρου του τομέα ενέργειας. Τα περισσότερα καθεστώτα στήριξης που εφαρμόζονται μέχρι σήμερα είχαν σχεδιαστεί όταν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ήταν ακόμα στο ξεκίνημα και με ασήμαντα μερίδια στην αγορά. Τώρα, καθώς οι τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ωριμάζουν και τα ποσοστά διείσδυσής τους αυξάνονται και τα κόστη μειώνονται, τα καθεστώτα στήριξης πρέπει να προσαρμοστούν για να καλύψουν αυτές τις μεταβαλλόμενες συνθήκες, τόσο για τη συγκράτηση του κόστους όσο και για την καλύτερη προώθηση της επόμενης γενιάς τεχνολογιών.

Ως εκ τούτου, μια προσεκτική ανάλυση θα έλεγα σε στενή συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς είναι απαραίτητη, ώστε να εντοπιστούν τα εύλογα μέτρα που θα επαναφέρουν τον μηχανισμό χρηματοδότησης στη βιωσιμότητα. Πρέπει να καθοριστεί ο ορθός τρόπος με τον οποίο πρέπει να υποστηριχθούν οι διαφορετικές τεχνολογίες-τα κίνητρα δηλαδή- για τη διασφάλιση της ανάπτυξής τους και τη δημιουργία αγορών εύρυθμης λειτουργίας.

Αυτό είναι μια πρόκληση που αντιμετωπίζουν πολλά κράτη μέλη της ΕΕ. Η Task Force βοηθά τις ελληνικές αρχές ώστε να καθορίσουν τις κατάλληλες πολιτικές. Έχουμε προχωρήσει τη διαδικασία παροχής τεχνικής βοήθειας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έτσι ώστε η κατάλληλη τεχνογνωσία να είναι διαθέσιμη για να γίνουν οι σωστές επιλογές για το μέλλον.

Η δεύτερη μεγάλη πρόκληση είναι ο εκσυγχρονισμός των υποδομών. Αυτό χρειάζεται σωστή εκτίμηση των αναγκών και καλό προγραμματισμό για την εκτέλεση των έργων. Οι πόροι που προσφέρουν τα διαρθρωτικά ταμεία στην επόμενη προγραμματική περίοδο πρέπει να χρησιμοποιηθούν με αποτελεσματικό τρόπο.

Στο τέλος, δεν πρέπει να λησμονείται ότι ο στόχος για το 2020 παραμένει σε ισχύ. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν εκπληρώνει τον ενδιάμεσο στόχο του, υποχρεούται να υποβάλει εκ νέου Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας περιγράφοντας νέα μέτρα πολιτικής για τη διόρθωση της απόκλισης από τον στόχο. Επίσης, θα πρέπει να αποφεύγονται δραματικές αλλαγές που αποσταθεροποιούν τον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έτσι ώστε να παραμένει μια ελκυστική περιοχή για επενδύσεις. Είναι επομένως σημαντικό το νέο πλαίσιο να βασίζεται στην ορθή εκτίμηση των αναγκών και να είναι βιώσιμο ώστε να δημιουργήσει σταθερότητα στο σχεδιασμό και υλοποίηση των επενδύσεων.

Η τρίτη πρόκληση αφορά τον αντίκτυπο στη βιομηχανία της στήριξης των ανανεώσιμων πηγών. Σε πολλά κράτη μέλη υπάρχουν ανησυχίες ότι οι υψηλές τιμές της ενέργειας υπονομεύουν το βιομηχανικό ιστό.

Το θέμα αυτό εξετάστηκε κατά τη σύνοδο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων νωρίτερα αυτό το χρόνο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε την εκπόνηση μελέτης σε σχέση με το κόστος και τις τιμές της ενέργειας. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Φεβρουαρίου, με θέμα βιομηχανία και ανταγωνιστικότητα. Η μελέτη αυτή θα συγκρίνει ειδικότερα τις τιμές της ενέργειας στην ΕΕ με εκείνες των διεθνών εταιριών και των ανταγωνιστών μας.

Νομίζω όμως ότι για ό,τι αφορά στην Ελλάδα για να είναι σε θέση η βιομηχανία να μειώσει το ενεργειακό της κόστος και να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες τιμές της αγοράς, η ορθή λειτουργία της αγοράς είναι απαραίτητη. Πολλές από τις αντιδράσεις για το τρέχον υψηλό κόστος της ενέργειας δεν πηγάζουν μόνο από το πρόβλημα που μπορεί να δημιουργήσουν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αφορούν γενικότερα τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς ενέργειας στην Ελλάδα και την εφαρμογή των κανόνων της εσωτερικής αγοράς. Αυτή δεν λειτουργεί σωστά στη χώρα μας και είναι η τελευταία και μεγαλύτερη πρόκληση για την ελληνική κυβέρνηση.

Σας ευχαριστώ.

---

<sup>1)</sup> Η Ελλάδα πρέπει να επιτύχει τον στόχο του 18% για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ) στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας έως το 2020. Το 2010 Ελλάδα δεσμεύτηκε να αυξήσει το ποσοστό σε 20%, ενώ η συγκεκριμένη πορεία για την επίτευξη παρουσιάζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (NREAP). Ο γενικός στόχος αναλύεται περαιτέρω σε επιμέρους στόχους του 40% των ΑΠΕ στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, 20% ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας για θέρμανση και ψύξη, και 10% των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας για τις μεταφορές έως το 2020. Το ποσοστό των ΑΠΕ στην ακαθάριστη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας έφθασε σχεδόν το 17% το 2012, σε σύγκριση με ενδιάμεσο στόχο του NREAP που είναι 18,8%. Για το 2013, το ποσοστό των ΑΠΕ εκτιμάται ότι θα φθάσει το 20% της ακαθάριστης κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, σε σύγκριση με ενδιάμεσο στόχο του NREAP που είναι 21,8%.